

Három évtized alatt:

Hétszer több papír

1975 első hónapjaiban összességében a terveknek megfelelően alakult a Papíripari Vállalat teljesítménye. Januárban a cellulóz- és papírgyártás, valamint a papírfeldolgozó ipar együttesen 101,2 százalékra teljesítette tervét. Előreláthatólag a későbbiek során sem lesz fennakadás; részint a hosszú lejárati állami szerződéseknél, részint pedig az előrelátó vállalati gazdálkodásnak köszönhetően, ez évre már biztosítottak a legfontosabb nyersanyagok.

Kétségtelen azonban, hogy a világpiaci árak — még ha kedvezőbben alakulnak is — már nem térnek vissza a megelőző évek szintjére,

ami kihat az iparág gazdálkodására is. A lakosság azonban a legfontosabb, közszükségleti jellegű papírárúknál nem érzi meg a drágulás hatását. Elsősorban a felhasználó vállalatokra hárulnak a terhek, s ezek egy részét hivatottak ellensúlyozni a külföldi takarékosági intézkedések.

Ami a termelést illeti: Magyarország sohasem volt teljesen önálló a papír- és cellulózgyártásban. A második világháború előtt aligalig volt hazai cellulózgyártás, és az anyagpiaci ingadozása miatt a papírgyárak 1938-ban — 90 ezer tonna összkapacitással — mindössze 50 ezer tonna papírt állítottak elő. A gyártá-

si ág nagyarányú fejlődése 1948, az államosítás után kezdődött meg. Első szakaszában — 1960-ig — a termelés mintegy két és félszeresére növekedett. A második szakaszra — az 1960—1975. közöttire — az erőteljes fejlesztés a jellemző. Új, korszerű papírgépek, cellulóz- és félcellulózgyártó berendezések kerültek az üzemekbe, új gyárak épültek — köztük a Lábattani Vékonypapírgyár, a Nyiregyházi Hullámdoboz- és Zsákgyár, s munkába állt az új budafoki kartongép is, s mindezzel párhuzamosan nagymértékben emelkedett a műszaki technológiai színvonal. Harmadik év alatt hétszer több papírt gyártottak hazánkban.

Emlékkülés

Károlyi Mihály politikai öröksége

Kedden délelőtt az MTA várbeli kongresszusi termében megkezdődött az az emlékkülés, amelyet Károlyi Mihály születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Történelmi Társulat. Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafront Népfőnökség Országos Tanácsának elnöke tartotta a megnyitói előadást „Károlyi Mihály politikai öröksége” címmel. A tanácskozáson — amelynek elnöke Erdei-Grúz Tibor, az Akadémia elnöke — olyan tudományos előadásokat és korreferátumokat iktattak programba, amelyek felölelik Károlyi Mihály életének, korának megannyi fejezetét, így részvételét a polgári demokratikus forradalomban, a feudalizmus elleni küzdelemben, bemutatják a századelő gazdasági és társadalmi helyzetét, Károlyi életét a két világháború között és a felszabadulás után.

Aranypart a Balatonnál

Siófok balatonszabadi felé nyúló tóparti sávján — Aranypart néven — új üdülőtér épül. A balatonszép-laki Ezüstparthoz hasonlóan, javarészből a tó sekély vízterületéből partfallal elrekesztett, feltöltött területen hozták létre. A feltöltéssel 4 kilométeres szakaszon már elkészültek a vízügyi egységek. Ezen a területen több szállodajellegű üdülőházban egyidejűleg 616-an kaphatnak helyet.

Németh László halálára

Történelmünk több nagy alakját támasztotta föl örökéletű műveiben. Idézzünk most halála hírére néhány sort egy kétszáznegyven év előtti műrekből, Mikes Kelemen szomorú rodostói leveléből: „... amitől tartottunk, abban már benne vagyunk. Az Isten ársavasra téve bennünket, és kivéve közülünk az mi édes urunkot...” Fejedelmet gyászolunk most is. Mert az volt ifrófejedeleme. A nagyok közül is kiemelkedő, mert gazdagban részelt a tehetségéből, mert teljes biztonsággal uralta az emberi lelket, s mert páratlanul világos elméje egyként lámpázhatott elmúlt korok sötétjébe és népének, sőt az egész emberiségnek jövőjébe is.

Ez év őszén ünnepelehetünk volna 50 éves ifrói jubileumát, pár hónap múlva fél-száz esztendeje, hogy *Horváthné meghal* című novellájával megnyerte a Nyugat pályázatát, s rendkívüli föl-tüntetést keltett. Nem egyszerűen tehetséges kezdő író már ekkor sem, s nem is csupán író, a „magyar szellemi erő szervezőjére” akar lenni. Célja: ablakot nyitni Európára, a világra, kilátni és kilépni a magyar provincializmusból. Ehhez az eszményéhez mindvégig hű maradt: világirodalmi tanulmányai, a műfordításban is különleges értékeket hordozó remeklései a bizonyítékok rá.

Kortársainak legjobbjával egybehangzóan hirdette, hogy a magyarság a Duna-medence más népeivel, a „tejtésztévékkel” megbékélve találhatja csak meg a maga boldogulását. Fáradszónaként tanított, kísérletezett egész életében, miközben világirodalmi rangú, örökbecsű művekkel gazdagította a magyar irodalmat. Nagy regényei — a *Gyász*, az *Iszony*, az *Irgalom*, *Egét Eszter* — kulturánk klasszikusává ért remekelt immár. De lehetetlen e századi irodalmunkról be-

szelni az ő tanulmányait, s legjelentősebb drámái nélkül is. (Az életmű néhány kiemelkedő csúcspontját éppen itt, a mi tájunkon, Hódmezővásárhelyen alkotta. Legutolsó drámáját, *Az írás ördögét* három éve a szegedi színház mutatta be, *Naplójejegyzetei*ből a Tisztaíró közölte a legutóbbi részeket, egyszerűsége — immár szomorú bizonyosság — az életmű zárófejezetét.)

Mint teoretikusnak, lehetnek vitatható elképzelései, a marxista irodalomtörténet-írás elkezdte, s majd folytatja ennek tisztázását. Bizonyos azonban, hogy álmában, indulatában is mindig a népért való aggodalom, a sorsunkért felfelé aggodalom munkált. Bátran és félreértésmentesen mondtó igent a szocializmusra akkor, amikor ezt tenni sokan nem merték: 1956 októberének végén, s ennek a hitének meg erősödéséről nyilatkozott szovjetunióbeli utazásából megterve.

Nemcsak az író rajongói, az irodalombarátok — a szocialista Magyarország gyászolja tehát századának egyik legnagyobb fiát, Németh Lászlót.

Annus József

Megjegyzések — „apróságokról”

Farkas Mihály nyugdíjas (Partizán u. 3.) a takarékos-ságra hivatkozva helyteleníti, hogy a Kárász utcai Képcsarnokot most „szétverték”, holott a nemrégiben épített házban az üzlet tetszetős volt eddig is. Ilyen sok kidobandó pénze van a Képcsarnok Vállalatnak a takarékos-ság idején? — kérdezi olvasónk. De azt is hozzáfűzi, hogy lehet ugyanakkor olyan szegény az IKV, hogy kérésére képtelen egy cserépkályhát beállítani a lakásába, holott a környéken már mindenki gázzal fűt.

K. M. (Veresács u. 46.) szintén nyugdíjas, és azzal tölti napjait, hogy kijár Béketelepre, és a szemétki-válogatja a papirokat, majd eladja a MEH-nek. Mint írja, többen teszik ezt, nem filléreskedés miatt, hanem azért, hogy teljen rajtuk az idő — és az a sok papír se menjen kárba. Hiszen mást se hall az ember a tévében, a rádióban, olvassuk az újságban: népgazdasági érdek a hasznosítható anyagok gyűjtése. Csak azt nem érti olvasónk, miért zavarják akkor el őket a telepről a városgazdálkodási vállalat dolgozói, amikor azt is megtehetnék, hogy nyugdíjasokat alkalmaznának, akik kiválasztanák a szemétki hasznos hulladékokat. A vállalat, a MEH- és a nyugdíjasok is jól járnának.

Simon Jánosné (Kígyó u. 1.) azon szomorkodik, bizonyára többekkel együtt, hogy Szegeden nincs fedett uszoda. Télen se a gyógyulásra, se a testedzésre nincs lehetőség a városban. Mészáros Tibor (Felhő u. 16.) pedig azt írja, ha közölni szeretnének a hiánycikkek listáját, szívesen segít az összeállításban. Nem lehet kapni ugyanis a városban hetek óta a négyesemélyes Autopressz kávéfőzőhöz alkal-

részeket, krepp anyagból ágyneműt, valamint pamut férfizoknikat.

Megértjük Román Lajosné (Kálmány u. 13.) panaszát, és

Köztisztaság

Újabb csokor állt össze, sajnos kellemesnek nem nevezhető témából: sok a panasz a város tisztaságára.

Mészáros Antal (Tarján, 302/C) idézi azokat a cikkeket, amelyek a poros levegő ártalmairól szólnak. Mégis olyan mennyiségű por, homok és sár halmozódik fel az útburkolatok szegélye mentén, hogy az kétségtelenül az igen ritka takarításra enged következtetni. A frissen tatarozott házák homlokzata nem is csoda, ha egyhamar beszűrül. A Sziléri sugárút, a Nagykörút, a József Attila sugárút nem nyerne egyetlen tisztasági versenyben sem. A virágos, tiszta Szegedért mozgalom résztvevőinek is akad itt bőven tennivalójuk.

Nincs elég konténer a Marx tér 1—3. számú tömbnek, írja Kiss Máté (Marx tér 1—3.). Élelmiszerüzlet, fodorász, hentes, vaskereske-

des kapott itt helyét és itt lakik még 220 bérlő. Annyi a szemét, hogy jó néhány konténert meg lehetne tölteni, de ennek híján csak a szél — és a gyerekek játsszadoznak a szétszóródott hulladékkal.

Tápérol M. J. (Arany János u. 41.) küldött levelet, öt aláírással. Lakott területen, a környékükön éktelenkedik két gödör, amelyet szemétki-leppé neveztek ki egyes üzemek, és „magánzók”. Cson-tok és fűrészpör, üveg és papírdarabok kerülnek ide nap mint nap. A múltkor meg is gyűjtötték, így aztán a füstöt is kénytelenek voltak szagolni... Kérjük az illetékeseket, a lakók és a gyerekek nevében, hogy még a nyár előtt szüntessék meg ezt az alkalmi szemétki-leppét.

Csizik Imre (Tarján, 601.) pedig azt ajánlja, ha másként nem megy, a népfőnöki szervezeten takarító gárdát, amely a 603-as épület előtt levő szemétki-leppét eltünteti, a szemetes zóldsávot pedig megtisztítja. Egy megjegyzés: erre a célra talán alkalmas egy vállalat is...

Válaszol az illetékes

Lapunk február 5-i Posta-ládájában cikk jelent meg „Busz az Szöregre” címmel, melyre Sebők Imre, a Volán 10. számú Vállalat főosztályvezetője és Balogh Imre osztályvezető választott. Levelükből megtudtuk, hogy

a kérést — indítsák korábban a 60-as buszt este — forgalomtechnikai okok miatt nem tudják teljesíteni, több-letautóbusz viszont — új járat beállítására — nem áll rendelkezésükre.

Szerkesztői üzenetek

Csányi József (Nemestakács u. 35.): Amit a bírósági ítélet nem tud megoldani, abban mi sem tudunk segíteni.

Somogyi Ferenc (József Attila sgt. 56.): Lapunkban annak idején közöltük az új utcanevek jegyzékét, többször és bővebben nem áll módunkban foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Rebi Ferencné (Dugonics u. 30.): Panaszával forduljon az IKV-hoz.

Özv. Dániel Józsefné (Makkoserdő sor 24.): Lakástyúgyban forduljon a tanács lakás- és helyiséggazdálkodási hivatalához.

Csontos András (Rom u. 10/A): A Lila akác étteremmel kapcsolatosszervezését, elsősorban a panaszkönyvbe kellett volna bejegyeznie.

A márciusi Kincskereső

A Kincskereső harmadik számában Kiss Dénes, Rákos Sándor, Káldi János, Szabó Lőrincz, Garai Gábor verseit olvashatjuk. A folyóirat több írással március ünnepeit köszönti: az 1848-as forradalmat és szabadságharcot, a Kossuth Lajos a népköltészetben című *Benedek Elek* írás idezi, 1919 tavaszára emlékeztet, az akkori gyerekek szigeti üdüléséről szól *Krúdy Gyula* lírai tudósítása. A Tanácsköztársaság idején született iskolai dolgozatokból pedig megtudjuk, hogyan látták a változásokat a tizen-negy évesek.

A felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére sorozat indult a Kincskereső idei számaiban. Ezúttal Németh László műveiből olvashatunk szemelvényeket. Takáts Gyula költővel és verseivel ismerkedhetnek a lap ifjú olvasói, az Irodalmi séták rovatban pedig a kiskörösi Petőfi-ház kincseiről tájékoztatnak *Dobcsányi Ferenc* sorai. A Testvérműszak rovatban ezúttal az irodalom és a fotóművészet találkozik, *Molnár Edit* írójortéinak történetéről ír. A márciusi szám illusztrációit *Bálint Endre* készítette.

Hogyan tovább?

Szinte minden arc ismerős: a mostani író-olvasó találkozóhoz hasonló estek, tudományos, művészeti előadások megszokott, alig változó törzsközönsége. Tanárok, köz-művelődési dolgozók, diákok, túlnyomó többségben értelmiségiek. Egyetlen munkás ül a teremben, pedig a téma nem érdektelen számukra, László Benckis Sándor könyve róluk szól.

A szerzővel folytatott beszélgetésben többen bekapcsolódnak, kultúrfelelősök, könyvtárosok, tanárok, akik hivatásból is a munkás-művelődés ügyével foglalkoznak. Szó esik a közművelődési határozatról, előkerül néhány kudarc, sikertelenségbe fulladt rendezvény emléke. Valaki megkérdezi: „Kitártuk a művelődéshez vezető ka-

pukat, hogyan tovább? A rongással küszködve szólanak meg, nemcsak az ő hibáikkal, hanem a fizikai munkával, nem ritkán váltott műszakban keresi meg kenyerét, aligha képes a szellemi, művészeti élet újdonságaival rendszeresen lépést tartani. Az üzemi kultúrfelelősök, könyvtárvezetők, könyvtárosok hivatása, hogy a társadalmi jelentőségű, aktuális kérdésekkel foglalkozó írók, színházi előadók, képzőművészeti alkotókra felhívják a figyelmet. Ne csak mutató tervek készítsenek — önmagukban azok csak csonka szándékok —, a szocialista brigádok vezetőinek bevonásával sikeres megvalósításukra is fordítsanak gondot!

László Benckis Sándor munkásokról szóló, mindenféle művészkedéstől mentes, érdekes, közvetlen hangú könyvét — amin azt a Bartók Béla művelődési központban kezdeményezett találkozó is sejteti — munkások alig olvasták. Pedig az ott elkezdett beszélgetést még számos üzemi kollektívában kiegészíthették, folytathatták volna.

Am mindez feltételes módban marad, amíg a beszélgetésekbe csak elvettve kapcsolódnak be a munkások. Véleményük, személyes jelenlétük semmilyen róluk szóló írással nem pótolható. S hogy gyakran tájékoztal-nok, hogy gatlásokkal, szo-

kezesi aktívaértekezlet. A tanácskozáson dr. Paczu: István, a megyei tanács elnökéről és a további feladatokról tárgyalt tegnap, kedden déli. S hogy gyakran tájékoztal-nok, hogy gatlásokkal, szo-

Ladányi Zsuzsa

Szakszövetkezeti aktívaértekezlet

A megyében dolgozó tizenegy szakszövetkezet működéséről, a szervezeti változásokról és a további feladatokról tárgyalt tegnap, kedden déli. S hogy gyakran tájékoztal-nok, hogy gatlásokkal, szo-

kezesi aktívaértekezlet. A tanácskozáson dr. Paczu: István, a megyei tanács elnökéről és a további feladatokról tárgyalt tegnap, kedden déli. S hogy gyakran tájékoztal-nok, hogy gatlásokkal, szo-